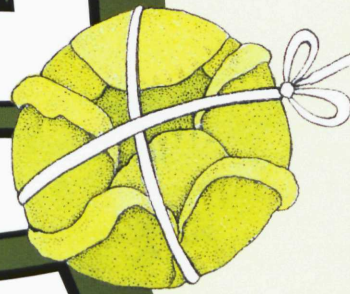


Nr 4

Aprill 2009

TÄHEKE

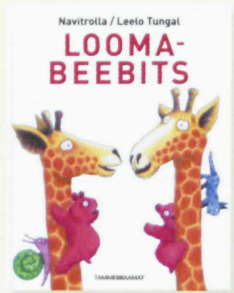




WWW.LASTEKAS.EE



WWW.TAHEKE.DELFI.EE



Aprillikuus hakkab lumi tasapisi ära sulama. Isegi esimesed märtsikellukesed ilmuvad välja. Maapind vabaneb lumekatte alt ja kogu loodus ärkab üles uuele elule.

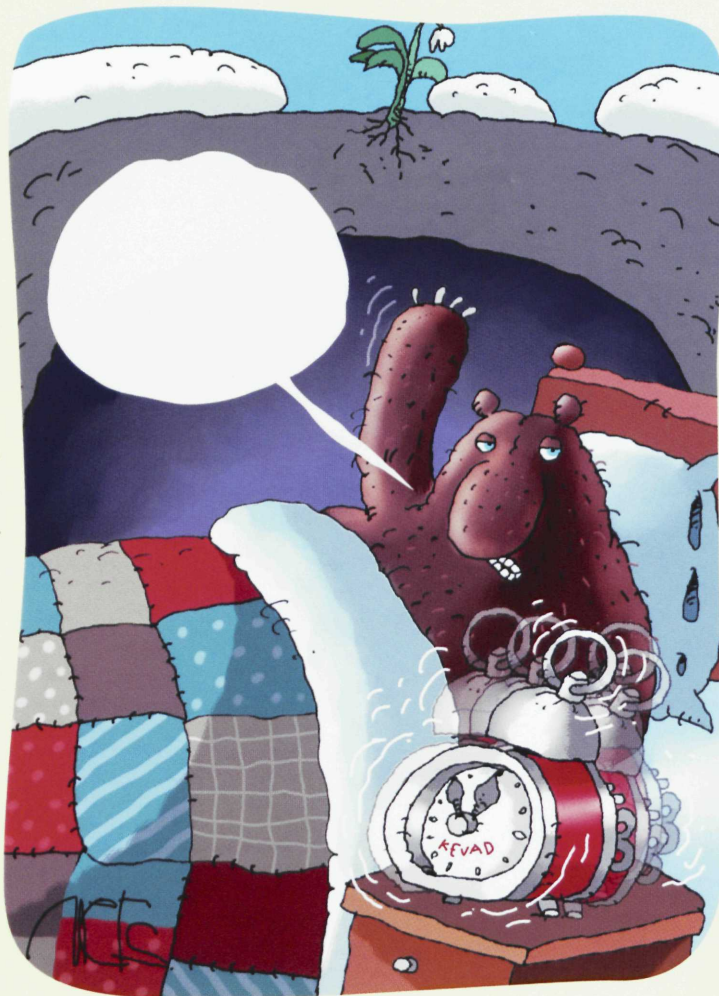
Trr! Trrrrrrrr! Äratuskell heliseb kõva plärinaga. Karu Kalev avab esialgu ühe silma, siis teise. Lõpuks ringutab – ja ärkab päriselt üles. Upitab ennast voodis istukile, vaatab tasapisi ringi. Äratuskell heliseb ikka veel. Karu Kalev tõstab käpa ja mõmiseb ...

Mida karu Kalev mõmiseb?

Ootame sinu vastust 17. aprilliks aadressil taheke@taheke.ee või lahtisel postkaardil aadressil Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Vastusele lisa kindlasti oma nimi, vanus ja aadress!

Parimatele vastajatele on auhinnaks Andrus Kivirähki raamat „Kaelkirjak“ kirjastuselt Tänapäev ning Navitrolla ja Leelo Tungla „Loomabeebits“ kirjastuselt Tammerraamat.

Eelmine kord tahtsime teada, mida sulav lumememm koer Jossule ütles.



Võiduvastused:

Lumememm ütleb: „Miks sa minu figuuri kallal närid?!“

Johanna Mauer, 9 a, Tallinn

Lumememm ütleb: „Olen tehtud Läti lumest! Kes mind sööb, jääb kollatõppe!“

Melissa Maria Akkel, Harjumaa

Eriauhind:

Lumememm ütleb: „Kuule, Jossu, ära seda küll tee! Muidu istud terve kevade toas haigena. Ei saa sa siis lilli korjata ega mind lumememme maale ära saata!“

Arabella, 3 a, Järvamaa

Johanna saab auhinnaks Tiia Selli raamatu „Nele-Triin ja Kapi-Kaarup“, Melissa Maria Reeli Reinasi raamatu „Saladuslik päevik“ ja Arabella Peter Kenti raamatu „Läki lendama“.

Palju õnne!

Kõik auhinnad tulevad posti teel.

TÄHEKE

Joonistanud Hillar Mets



SISUKORD

Intervjuu Gerd Kanteriga	4
Luuletused <i>Ilmar Trull, Wimberg, Aapo Ilves</i>	6
Purikalugu <i>Markus Saksatamm</i>	8
Mailill ja Ülane äratavad kevadlilli <i>Tüia Toomet.</i> ..	10
Post	12
Rütmisalm <i>Liili Remmel.</i>	14
Vana aja asjad <i>Virve Tuubel.</i>	16
Meisterdus <i>Mari Viik</i>	17
Nali	18
Arva ära!	19
Loomabeebits	20

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 • ILMUB KORD KUUS

Toimetuse address:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett Dan Mikkin

Tähekest saab tellida otsekorralduslepinguga
www.tellimine.ee
telefon 617 7717

Esikaane on joonistanud Piret Raud.

TÄHEKEST TOETAB EESTI KULTUURKAPITAL



RAHVUSVAHELINE LASTERAAMATUPÄEV

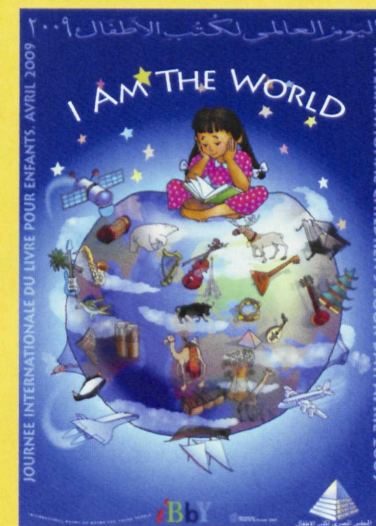
2. aprillil on rahvusvaheline lasteraamatupäev. Tänavune Rahvusvahelise Noorsookirjanduse Nõukogu (IBBY) läkitus tuleb Egiptusest. „Mina olen maailm ja maailm on mina, sest raamat aitab mul saada, kelleks vaid tahan,“ kirjutab läkituses Egiptuse kunstnik Hani D. El-Masri ja Tähekesel ei jää üle muud kui lõunamaa mehega nõustuda. Samalt kunstnikult pärineb ka uus lasteraamatupäeva plakat. Head lasteraamatute päeva kõigile!

TÄHEKE OOTAB NALJU

Aprilli teine nimi on naljakuu. 1.–31. aprillini ootab nalju ka Täheke.

Võistlusel osalemiseks on vaja üles kirjutada kuni kolm anekdooti või päriselus asetleidnud nalja ning saata need Tähekesse toimetusse aadressil taheke@taheke.ee või Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn.

Naljavõistluse põhitingimuseks on see, et anekdoodid ei oleks varem ilmunud Tähekeses ega selle võrguväljaandes www.taheke.delfi.ee. Samuti ei arvesta žürii rumalaid ega pahatahtlikke nalju. Kindlasti tuleks anekdoodile lisada saatja nimi, vanus ja aadress, sest paremaid autoreid ootavad mõnusad auhinnad. Võidunalju saab lugeda juunikuu Tähekesest, samuti pannakse need üles Delfi lasteleheküljele. Ootame teie kaastöid väga!





Vana-Rooma luuletaja Ovidius on öelnud: „Tähtis pole mitte võit, vaid osavõtt.” Samas teavad vähesed ütlust: „Kes kuud sihib, avastab enast tähtede hulgast.” See viimane on olnud olümpiakulla omaniku, kettaheitja Gerd Kanteri juhtmõtteks läbi aastate.

TÖÖKAS KUI SIPELGAS,

Julgeda unistada suurelt on Gerdile vägagi iseloomulik, samas on ta selle nimel valmis ka palju tööd tegema. Isegi nüüd, pärast olümpiavõitu, ei jää ta loorberitele puhkama, vaid püüab purustada maailmarekordi kettaheitel. Vaid päev enne sõitu Tenerifele treenima leidis Gerd aega vastata Tähekesse küsimustele.

Kus sulle meeldib rohkem elada – Vigalas või Tallinnas?

Pere, oma kodu ja asjad on Tallinnas, süda on veel Tiduveres. Olen tähele pannud, et maal kasvanud lapsed jäävadki hinges maalasteks. Mina ka.

Milline oli sinu lapsepõlvkodu?

Vist tavaline: isa, ema, õde, maalapsena palju füüsilist tööd ja tegevust. Mida vanemaks saan, seda enam mõistan, et mul siiski vedas – tühiseid linnaahvatlusi oli vähe.

Kelleks tahtsid lapsena saada?

Mäletan, et tahtsin saada kindraliks. Hea, et ei saanud – kust nad oleksid nii suure mundri võtnud! Ketas tuli isa mahitusel alles 17-aastaselt. Sport küll pal-

ju varem, aga mingit edu milleski ma ei saavutanud. Selle kohta võib küll öelda, et ebatavaline algus.

Kas sul on spordis eeskujusid?

Olen need oma raamatusse kirja pannud ja ka selle, kuidas eeskujud lastele või vähemalt mulle mõjuvad. Suurim eeskuju oli korvpallur Michael Jordan, kellest pean siiani väga lugu.

Kas „Tasa sõuad, kaugele jõuad” või „Kiiremini, kaugemale, tugevamini”? (*Citius, altius, fortius*)

Noorena tahaks kindlasti kiiresti ja tugevalt, ka mina. Aga elu õpetab, et õige on „tasa sõuad, kaugele jõuad”.

Millest said algtõuke raamatu „15 sammu võiduni” kirjutamiseks?

Elust endast. Põhimõtted, mis mind aitasid võitudeni, olid kunagi kirja pandud ja need toimisid. Eri esinemistel sain ma aru, et nendest põhimõtetest võib ka teistel, eelkõige lastel, kasu olla. Nii ta sündiski.

Nüüd selgus, et vanemad kasutavad tihti minu näidet, et lastele saavutamist õpetada. Raamatu abil on seda lihtsam teha.

KAVAL KUI REBANE, TUGEV KUI KARU



OLÜMPIAVÕITJA GERD KANTER KINNITAB, ET ON JÄÄNUD HINGELT MAALAPSEKS.

Kas kuulad alati treenerit, isegi siis, kui arvad ise paremini teadvat?

Kunagi pidasin ennast hirmus targaks, siis õppisin treenerit kuulama. Nüüd, kogunud sportlasena, vaidleme ja arutame. Enamikul juhtudel on temal õigus.

Kas sport on kujundanud ka sinu iseloomu?

Me oleme teineteist vastastikku kujundanud, sport mind ja mina sporti. See

on hea kombinatsioon, sest sport on hea treener.

Kust leiab laps motivatsiooni, kui ta pole esimese kümne seas? Kas ta sub üldse pingutada, kui sa esimeste hulgas pole?

Siin võite mind usaldada – ma ei olnud palju aastaid paremate hulgas ja kaotasin kogu aeg. Tuleb uskuda endasse. Nii elus kui ka spordis ei ole „täna” kõige tähtsam. Tuleb vaadata kaugele, siis on lihtsam kaotusi taluda.

Kui tähtis on sportlase jaoks söömine? Mis on su lemmiktoit?

See on ülitähtis, lausa nii tähtis, et mu järgmine plaan ongi selle kohta kogemusi jagada, loomulikult koos Mihkel Zilmeriga, kes on selle valdkonna suur spetsialist. Ma ise olen suhteliselt tavaline sööja, aga igasugust rämpstoitu ja alkoholi ma ei tarbi.

Mida tähendab sulle aasta meessportlase tiitel?

See on suur stiimul, aga mulle meeldib konkurents ja Eestis on konkurendid väga tublid. Näiteks sel aastal on And-

rus Veerpalu juba tulnud maailmameistriks. Proovige parem olla!

Milline medal, teenetemärk, auhind, tunnustus on tähtsaim?

Kõige tähtsam on eneseteostusest ja saavutusest saadud rahulolu – spordis mõõdetakse seda kõrgeimal tasemel olümpiakullaga. Kõik muu tuleb hiljem.

Kui võrdleksid ennast mingi looma või linnuga, siis kes see oleks?

Huvitav küsimus, pole kunagi nii mõelnud. Kuna ma paindusin vähe, siis kutsti mind kunagi vanaks puuhobuseks, aga see pole kindlasti õige. Töökas kui sipelgas, kaval kui rebane, tugev kui karu oleks vist ideaal. Aga ma ei tea, kas ma seda olen.

Kas nõustud Eesti suusaliidu peatreeneri Mati Alaveri ütlusega: „Kes sihhib kuud, avastab ennast tähtede hulgas“?

Absoluutselt, see on kogu aeg olnud meie taktika ja see toimib. Kes madalalt mõtleb, see madalale jõuab.

Cathy Tullkviist



Joonistanud Mari-Liis Karjan, 14 a, Kihnu

Ilmar Trull

VALIMISED

TALVITI ON LUMI MAAS.
JÄRVE PEAL ON JÄINE KAAS.

JÄÄ PEAL KOLAB VALI TALI,
PIHUS PLAKAT – „VALI TALI!”

VARSTI VESI VABAKS SULAB,
JÄRVE KALDAL KEVAD KOLAB.

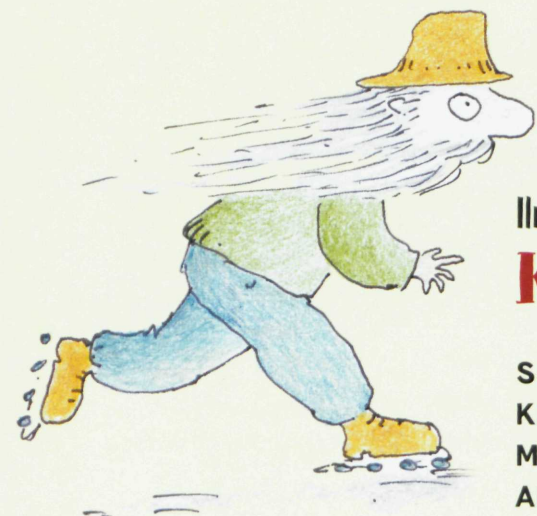
PIHUS PLAKAT – „VALI KEVAD!”
NII NEED ASJAD EDENEVAD.



Winberg

RÕÕMUS SINILILL

EI NÜÜD ENAM OLE PAKAST,
KÄES ON KEVAD – TIRILILL!
KESET MURU KOERAKAKAST
ÕITSEB RÕÕMSALT SINILILL.

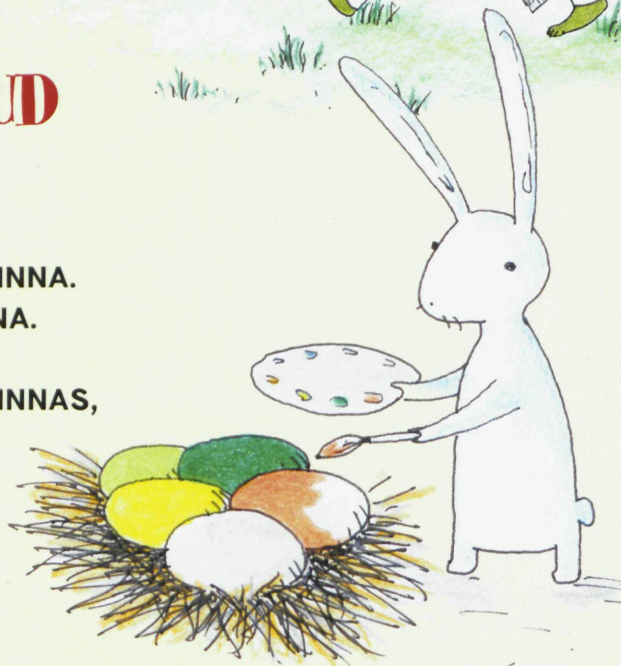


Ilmar Trull

KIRED SÕIDUD

SELJAS SADEMETEST KLEIT
KIHUTAS HULL TUISUEIT
MÖÖDA TALVIST MAAD JA LINNA.
AEG TAL PÕHJAMAAL MINNA.

NÜÜD ON KEVAD MAAL JA LINNAS,
TEMPO IKKA TÄIES VINNAS.
NOBEDALT KUI AUTOMAAT
KIHUTAB RULLUISUTAAT.



Ilmar Trull

KEVAD KANALAS

ÕRTEL KANAD. HOMMIKUNI
TÄNA NEIL EI TULE UNI.

LIHAVÕTTEPÜHAD LIGI,
LINNU LAUBAL HIRMUHIGI.

KANAD HÄDAS NÄRVIDEGA.
PÜHAD VÕTSID ÄRA UNE –
PESAS VESIVÄRVIDEGA
JÄNES VÄRVIB JÄLLE MUNE.

Liina Ponetajev

HÄRRA DOKTOR DENTALBERG

HÄRRA DOKTOR DENTALBERG
ON ÜKS MÕISTLIK MEES.
(KEHV ON MINU ELUJÄRG:
AUK ON HAMBAL SEES!)

TEMA IKKA MUHEDALT
JUTUOTSA VEAB.
UURIB, KAS MUL AABITSAST
SELGED ON KÕIK READ.

HÄRRA DOKTOR PAJATAB
SELLEST, MIS TA SÖÖB,
KUIDAS VÄIKEST KUMMITUST
NÄGI MÖÖDUND ÖÖL.

RÄÄGIB, ET TA UNISTAB
RETKEST KAUGEL MAAL.
PAUGU ÕHKU TULISTAB –
LEOPARD LEBAB MAAS.

HÄRRA DOKTOR DENTALBERG
ON ÜKS OSAV MEES.
KUI ON OTSAS JUTUJÄRG,
AUGUL PLOMM ON SEES.



Aapo Ilves

TATT JA KÖHA

MEIE PERES TATT JA KÖHA
ENESTELE LEIDSID KOHA.
KUID EI ARVESTAND NAD, ET
KAPIS KÜÜSLAUK ON JA METT,

PÄRNAÕISI, PIPARMÜNTI.
MEIL EI KULU KROONI, SENTI –
JÄÄGU APTEEKI TABLETT.
VALA KANNU KUUMA VETT,

KEEDA TEED JA KURISTA.
VILLASOKID PANE KA
JALGA, ENAM SIIS EI TAHA
KÜLAS OLLA TATT JA KÖHA.



Ilmar Trull

NOHU

NÜÜD SAIN MA NOHU.
MA NOHU EI TAHA.
NÜÜD SÖÖN ÜHE ROHU.
SEE ROHI ON PAHA.

OH, NOHU! OH, NOHU!
OH, JÄTA MIND MAHA!



Markus Saksatamm

PURIKALUGU



Tilk-tilk, tilk-tolk. Sooja kevadpäikese käes tilkusid räästad üha kiiremini.

„Oh õudust!” ühmas üks väike jääpurikas teisele. „Õiget talve pole veel olnudki ... Ja juba on kevad käes!”

„Ja mis siis?” Teine purikas haigutas laisalt.

„Kuidas, mis siis? Me sulame ju ära, põmm-pea. Mina aga olen veel nii noor.”

Tema naaber muigas.

„Mis siin naerda on, sa õnnetu?” pahandas esimene. „Vaata mind! Olen justkui kristall. Milline läbipaistvus, milline peen kordumatu ilu. Kahju, kui säärane looduse ime otsa saab.” Ja ta nuuksatas õnnetult.

„Ära ole selline memmekas,” lausus teine purikas. „Igal purikal tuleb kord räästaga hüvasti jätta ja kodust kaugele voolata. Pakane kaob ja talv on üürike.”

„Nii see paraku on,” nõustus üks paks purikas, kes seni oli vait püsinud. „Kõigepealt ilmub kohale suur must lind. Tiirutab hääletult taevas nagu viirastuslik vari ...”

Väike jääpurikas ahhetas kokkunikult.

„Jah, see on kuldnokk,” sosistas teine jääpurikas. „Kevadekuulutaja! Siis aga tärkavad sinililled, otsekui tontlikud virvatuled.”

Väike jääpurikas võpatas ning heitis pilgu ümbrusele. Õnneks ei olnud midagi nii hirmsat veel näha.

„Või koguni sinililled,” pobises ta löödult. „See ongi siis maailma lõpp? Aga mis edasi saab?”

„Siis algab meil suvepuhkus,” teatas teine jääpurikas lustlikult. „Mina vist põrutan seekord kuhugi troopikasse ...”

„Mis? Mida?”

„Puhkusele lähen,” seletas teine purikas. „Sulan lombiks, siis voolan kraavi, sealt jõkke ja nii edasi. Ehh, vennad, kiman mõne ookeani hoovusega kuhugi kaugele ... Kuhugi, kus pole veel sulisenud ühegi jääpurika vesi.”

„Ka Eestis on tore puhata!” nähvas paks jääpurikas solvunult. „Mina näiteks veedan kõik suved Noarootsis.”

Nüüd löid kõik purikad oma laulu lahti. Üks neist hüüdis:

„Mina töötasin eelmisel suvel limonaadina! Oli see vast tramburai! Kallati pudelisse ja uhati mullid sisse – kõhh-kõhh-kõhh! – küll oli kõdi.”


„Mina sõitsin vaalaga,” lõugas keegi teine. „Nagu aurik, tead, ainult et korstnast pritsib ta tossu asemel vett välja!”

„Mina aga olen ekstreemsportlane,” teatas kolmas. „Mullu aurasin pilveks ja sadasin siis sügisel lobinal maha. Tänavu aga võtan kätte ja põrutan pea ees Niagara koskest alla! Respekt, nublud!”

Väike jääpurikas kuulas seda kõike jahmunult. Ta ei saanud kaua aega sõnagi suust. Siis aga võttis ta end kokku, punnitas kõigest väest ja hakkas kiiremini sulama.

„Tahan ju minagi ilma näha,” mõtles ta endamisi.





Tiia Toomet

MAILILL JA ÜLANE ÄRATAVAD KEVADLILLI

Talv oli kestnud juba kaua. Mailill ja Ülane olid talvest tüdinud. Nad olid suusatanud ja kelgutanud ja hullanud lumes. Nüüd ootasid nad kevadet.

Ühel päeval jõudiski kohale soe kevadtuul. Öö läbi lõõtsus ta kõvasti puhuda. Hommikul oli porgandist ninaga lumememm akna taga tublisti väiksemaks sulanud. Päev läbi räästad tilkusid ja üle lumememme näo jooksid suured pisarad.

„Ära kurvasta,” ütles Ülane lumememmele. „Tuleval aastal kohtume jälle.”

Järgmisel päeval oli lumememmest järel ainult kübar, porgand ja vitsaraag. Maja seina ääres mustendasid suured laigud paljast maad.

Porisel mullal kõigutasid roheliste lehepuhmas- te vahel oma pead kollaste tähnikestega valged märtsikellukesed.

„Kas sa kuuled helinat?” küsis Ülane ja Mailill noogutas.

„Märtsikellukesed on esimesed kevadekuulutajad,” ütles Mailill. „Nad äratavad teised lilled ka üles.”

Lumi sulas kiiresti ja varsti olid lumikellukesedki platsis. Nüüd oli terve ilm tilinat ja helinat täis. Mailill ja Ülane jooksid igal hommikul vaatama, kas krookused ja nartsissid on ka juba päralle jõudnud, aga päev möödus päeva järel, ilma et ühtegi uut lille oleks välja ilmunud. Hakkas hoopis puhuma külm tuul, nagu tahaks talv tagasi tulla. Tüdrukud muutusid murelikuks.

„Kevadlilled magavad tänavu liiga kaua,” ütles Mailill ühel öhtul. „See ei ole õige asi. Me peame neid äratama minema.”

„Kuidas me nende juurde pääseme?” päris Ülane.

„Ära selle pärast muretse,” ütles Mailill. Jäta täna voodisse minnes riided selga ja jää ruttu magama, küll siis näed.”

Ülane tegi, nagu Mailill ütles. Ta pugesi riietes teki alla, pani silmad kinni ja hakkas kohe und nägema.

Unes tuli Mailill, võttis Ülase käest kinni ja viis ta õue suure mutimullahunniku juurde. Mailill ja Ülane ronisid mutiaugust sisse ja läksid mööda käiku edasi. Küll oli seal pime ja külm! Õnneks olid tüdrukutel kampsunid seljas. Käik pööras mitu korda, muutus siis laiemaks ja jõu-



dis lõpuks hämarasse maa-alusesse saali, mis oli tihedalt täis magavaid kahvatukollaseid kevadlilli. Kõikidel lilledel olid erksavärvilised õieriided asemete kõrvale valmis pandud: krookustel sinised ja kollased kleidikesed, nartsissidel valged satsiseelikud, hüatsintidel roosad pitsipluusid, tulpidel punased rüüd. Ruumis valitses sügav vaikus, aknaluugid olid kinni. Nurgas istus vana mutieit ja kudus pikka salli.

„Miks lilled ikka veel magavad?” nõudis Mailill mutieidelt. „Väljas on juba kevad!”

„Kuhu neil kiiret,” torises mutt. „Ma mõtlesin, et koon enne salli rahu valmis, kui aknad lahti teen. Mu silmad ei kannata valgust. Aga, noh, eks ma või ju lõpetada.”

Mutieit pani kudumistöö kõrvale, tõusis püsti ja lükkas oma pika tugeva ninaga luugid valla. Silmapilk tungis ruumi hele päikesevalgus ja kellestegi vali tilin. Lilled hakkasid ringutama, ajasid end asemetel istukile ja vaatasid ringi.

„Kevad on käes!” hüüdsid nad läbisegi. „Ruttu! Riided selga! Õue!”

Mailill ja Ülane hiilisid tekkinud saginas taksakesi minema.

Hommikul, kui Ülane ärkas, oli Mailille voodi tühi. Ülane jooksis õue. Mailill kükitas peenra kõrval.

„Vaata!” ütles ta Ülasele. Mullast olid ennast kõikjal läbi puurinud helerohelised lilleidud, mis sirutusid lausa silmaga nähtavalt päikese poole, ajasid lehti ja õiepungi.

Kevad oli tõepoolest käes!





Joonistanud Anti Väli, 10 a, Lümända põhikool



VIKERKAAR

Õues ilus vikerkaar
erinevad värvid reas.
Oi, kui kaunis taevakaar!
Tore, et ma elan maal.
Võtan paberi ja värvid,
lähen istun hoovis maas.
Paberile maalin värvid,
mis on teinud vikerkaar.

Joonistanud Önneta
Lilleoja, 9 a, Kõnssi
lasteaed-alkool

Cristlin Kuldmaa, 3. kl,
Kehra gümnaasium

KUMMALINE HOMMIK

Hommikul, kui ootan bussi,
lähevad mu juuksed krussi.
Oi sa tont, kus vihma sajab,
mõtted kõik mul sassi ajab.
Eile luuletuse tegin,
aga nüüd see peas mul segi.

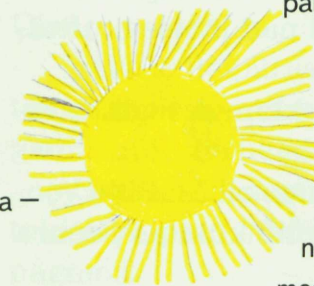
Näe, sealt tulebki mu buss,
bussis istub vihmauss.
Ühe lehe mulle saadab,
luuletus sealt vastu vaatab.
Koolis selle ette loen,
rahu südamesse poeb.

Johanna Muriel Sermat, 2. kl,
Tallinna 21. kool

IIM

Enne paistis päike,
äkki saabus äike.
Nüüd meil sajab vihma –
keerab päeva kihva.

Lõpuks äike lakkas,
päike paistma hakkas.
Läbi vihmast märja linna,
saan ma lõpuks koju minna.



Artur Pärtel, 3. kl,
Kalamaja põhikool

MARABU



Minu jutt on linnust nimega ma-
rabu. Vähe on neid inimesi, kes
teda loomaaias nähes ära ei koh-
kuks. Nii harjumatu inetu näeb ta välja.

Kunagi oli aga marabu kauneim lind
maailmas. Tema pikast nokast väljusid
kauneimad helid, tema läikiv sulestik oli
kui vikerkaar, tema graatsiline kõnnak kui
vaatemäng. Selge, et selline ilu tõmbas ka
inimeste tähelepanu. Marabu eputas enda
välimusega rahvarohketes parkides ja
nautis inimeste imetlust. Inimestel on aga
alati kombeks linde toitma kippuda. Peagi
oli vaene lind ära hellitatud kõige peene-
ma šokolaadiga. Ta söi ainult šokolaadi,
mitte midagi muud. Ta armastas seda igal
kujul. Hommikuti rosinatega, lõuna ajal
pähklitega, õhtuks martsipaniga.

Ühel hommikul ärgates läks ta
peegli ette ennast korda tegema,
kuid nägi, et teda on tabanud ränk
šokolaadihaigus. Ta nokk, mis enne
oli kui kullast, oli kui roostetama läi-
nud. Juuksed olid hallid ja krussis. In-
imestel hakkas koledast marabust kahju.
Sellepärast meenutatakse marabu kaunist
välimust, mis oli üleöö muutunud inetuks,
maitsva „Marabu” šokolaadiga. Lindude
toitmine šokolaadiga on aga keelatud.

Harriet Tooming, 4. kl, Gustav
Adolfi gümnaasium

ÕUNA TANTSURÜHMA SEIKLUSED

„Üks, kaks – üles-alla, üks, kaks – kõrval-kokku!“ luges õpetaja Jaana, kui esimese klassi lapsed harjutasid vihmaussikeste tantsu. Seejärel istus ta toolile ja hakkas mõtlema, kuidas tants võiks edasi minna.

„Tirr ,tirrrrrr ...,“ lõppes tund. Lapsed said seda tantsu tantsida ainult ühe korra. Ülejäänud aja õpetaja mõtles. Järgmisel päeval hakkasid lapsed uuesti vihmaussikeste tantsu harjutama. Seekord oli õpetaja kaasa võtnud tantsu skeemi. Kuid tantsu algus käis sootuks teisiti kui enne, sest õpetaja oli terve tantsu ümber mõtelnud, nii et lapsed pidid tantsu otsast peale õppima hakkama.

„Nii!“ ütles õpetaja Jaana. Muusika oli sootuks pikem kui õpetaja skeemil. „Hakkame nüüd mõtlema, kuidas tants võiks edasi minna.“ Jaana istus jälle toolile ja jäi mõttesse.

„Trr ,tirrrr ...,“ lõppes jälle tund. Seekord said lapsed tantsu tantsida viis korda. Ning nõnda see kordus. Kui lapsed järgmisel nädalal uuesti tantsima läksid, teatas õpetaja võidurõõmsalt:

„Me läheme võistlustele!“

Järgmisel nädalal pidigi Narvas olema võistlus. Ega nad seal mingi erilise

tantsuga osaleda ei saanud, sest vihmaussikeste tants oli ju pooleli – õigemini, nad polnud seda harjutanudki! Kuid õpetaja ei andnud alla.

„Me sõidame Narva juba homme!“ teatas Jaana. Järgmisel päeval oli start kell 6.00. Lapsed kogunesid teatri ette. Seejärel tuli buss ja terve tantsurühm asuski Narva poole teele. Kui õpetaja ja lapsed Narvas olid, palus Jaana vaba saali, kus lapsed saaksid tantsu harjutada. „Näidake nüüd mulle oma kava!“

Lapsed näitasidki – iga laps tegi seda, mida tahtis. Igaüks mäletas oma osa erinevalt. Kui lapsed lõpetasid, läksid nad nukralt kostüümiruumi – nende tants ei olnud kunagi olnud nii segamini! Siis tuli Jaanale meelde, et tal polnud ka kostüüme kaasas. Seetõttu said lapsed selga pruunid dressid ja seelikud. Kõik inimesed vaatasid nende riideid imelikult.

„Esineb Õuna tantsurühm tantsuga „Vihmaussid“!“ kostus teadustaja hääl ning lapsed astusid lavale. Tants oli nagu enne. Midagi polnud paremaks läinud. Kui tants lõppes, viidi kogu kamp publiku sekka istuma.

Žürii tegi oma otsuse. Teadustaja teatas: „Võitja on ... Õuna tantsurühm

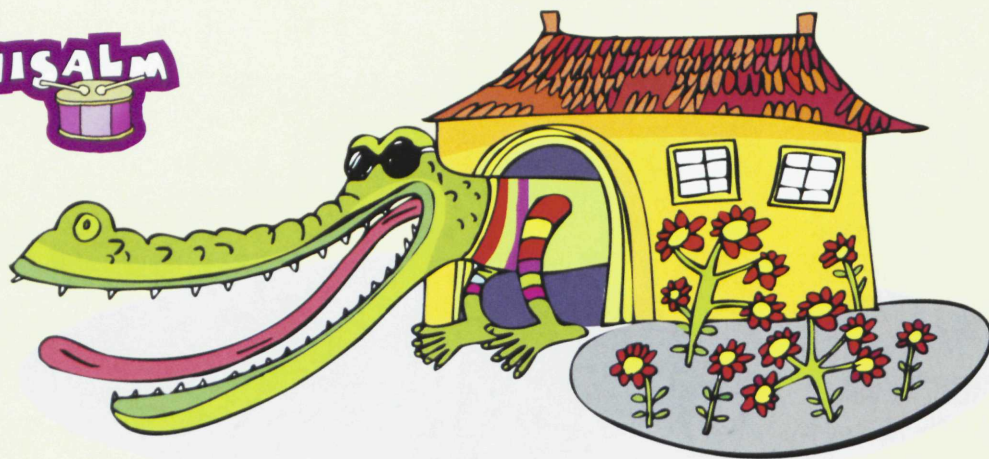


Joonistanud Leonora Notberg, 5 a, Tartu lasteaed Mõmmik

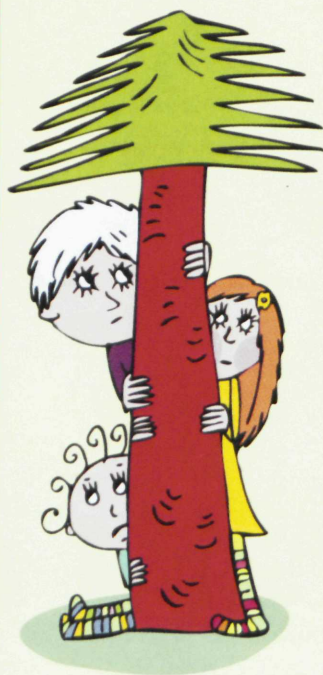
huvitava tantsuga – „Vihmaussid“! Aplaus, palun!“ Jaana ei suutnud oma kõrvu uskuda ja minestas ära nagu ikka. Aga lapsed olid imestunud ja üllatunud, sest keegi polnud uskunud võitu. Õnn naeratas täna Õuna tantsurühmale.

Triinu Hommik, 2. kl, Tartu Kivilinna gümnaasium





APRILL! APRILL! KROKODILL!

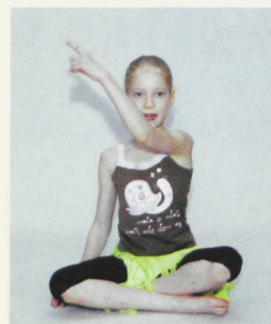


Aprill on naljakuu. Esimesel aprillil võid oma sõbrale öelda, et ta nina on must või et ühe laulmistunni asemel on neli matemaatikat.

Meie rütmisalmis otsustas nalja teha hoopis krokodill! Luuletuse „Krokodill” on kirjutanud Karl Eduard Sööt, kelle sünniaasta on 1862. Nõnda et tegu on ühe vana-vana luuletusega.

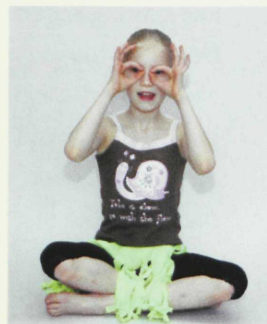
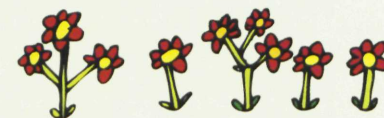
**SINGEL-VINGEL NINAPRILL,
MEIL OLI KODUS KROKODILL.
KROKODILL TEGI PALJU NALJA,
AJAS LAPSED TOAST VÄLJA.**

**EMA VÖTTIS RAAGUS VIHA,
ANDIS TALLE ÜLE PIHA.
KROKODILL SIIS NUTTIS, PALUS:
ÄRA VIHU, VIHT ON VALUS!**



1. Istu sirge seljaga ning joonista vasaku käega õhku pikali kukkunud kaheksa.

SINGEL-VINGEL



2. Pane pöidlad ja nimetissõrmed kokku ja tee neist prillid.

NINAPRILL,



3. Patsuta sirutatud peopesadega õrnalt vastu rinda. Tähelepanu! Hoiä küünarnukid õlgade kõrgusel!

MEIL OLI KODUS



4. Vii vasak jalg taha sirgeks, ja ongi krokodill valmis! Lasku ülakehaga alla ja toetu küünarvarvetele. Püüa keharaskus keskel hoida, ära kalluta end paremale puusale!

KROKODILL.



5. Kergelt paremale-vasakule jõnksutades hakka ülakeha tõstma. (Kokku neli korda.)

KROKODILL TEGI PALJUNALJA,



6. Sõna „ajas” ajal löö parema küünarnukiga kõrvale, sõna „lapsed” ajal löö vasaku küünarnukiga kõrvale. Hoia käsi õlgade kõrgusel!

AJAS LAPSED



7. Sõna „toast” ajal löö parema sirge käega kõrvale, sõna „välja” ajal vasaku sirge käega kõrvale.

TOAST VÄLJA.



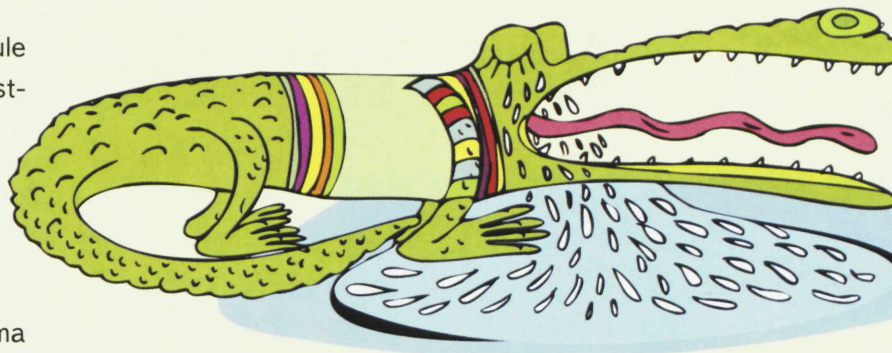
8. Istu rätsepistesse ja võta mängult mõlemasse kätte suur vitsakimp.

EMA VÕTTIS RAAGUS VIHA,



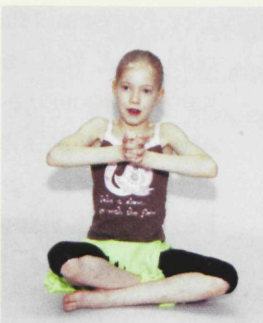
9. Nüüd anna mõlema vitsakimbuga kordamööda krokodillile sugeda.

ANDIS TALLE ÜLE PIHA.



10. Näita, kuidas krokodill nutab: korja pisaraid – krokodillipisaraid – silmist peopessa.

KROKODILL SIIS NUTTIS, PALUS:



11. Pane käed paludes kokku. Jälgi siin, et küünarnukid oleksid õlgade kõrgusel.

ÄRA VIHU, VIHT ON VALUS!

Ja nüüd loe kogu luuletus teist korda. Kui lausud „singel-vingel”, siis joonista sedakorda pikali kukkunud kaheksa parema käega ning krokodilli tehes vii taha parem jalg sirgeks. Tantsutunnis öeldakse selle kohta, et teed harjutust mõlema jalaga.



Autor Liili Rimmel, pildistanud Teet Malsroos, salmi lugedes võimles Rebeca

Joonistanud Kertu Sillaste



KEVADE OODATUMAD PÜHAD



MUNADE VEERETAMISE MÄNG EESTI RAHVA MUUSEUMIS



VANA AJA JÄNESE VALMISTAS VEERA KIVISTIK.

Tänavu tähistame lihavõtteid 12. aprillil. See püha on liikuv – igal aastal peetakse seda eri kuupäeval, aga alati esimesel täiskuujärgsel püha-päeval pärast kevadist pööripäeva.

Lihavõtete kohta öeldakse vahel ülestõusmispühad, munadepühad, kevadpühad või kiigepühad. Igal nimel on oma põhjus. Nimetus „lihavõtted“ pärineb ammumöödunud ajast, mil Kristuse üles-

tõusmist tähistava pühaga lõppes kevadine paast ja võis jälle süüa tugevamat toitu – liha ja mune. Ülestõusmispüha on kiriklikku päritolu, kiigepühad märgivad kiikumise kommet, munadepühad pühade tähtsamat toidupoolist. Ja nimi „kevadpüha“ ei vaja vist erilist selgitamist.

Meie esivanemate jaoks eelnes pühadele vaikne nädal, kus tähtsamad päevad olid suur neljapäev ja suur reede. Suurele reedele (Kristuse ristilöömise päev) järgnesid vaikne laupäev ja seejärel rõõmus pühapäev.

Kui eesti talurahvas pidas talviseid pühi toas, siis alates lihavõttepühadest hakati kogunema külakiige juurde. Peaaegu igas külas oli oma kiik, mille küla noored mehed igal aastal just sellel ajal üles panid. Usuti, et kiikumine tagab tervise ja õnne. Kiige kõrval oli sageli ka tantsuplats, kuhu kogunes kogu küla rahvas.

Munade värvimise komme on püsinud tänapäevani. Paljudes kodudes tehakse seda nii nagu vanal ajal. Oluline oli veel mune süüa, kinkida ja nendega ka mängida.

Koksimine on vana lõbustus, mil-

le juures olid mõned salanipid. Koksiti terava otsaga. Muna oli tugevam õige peoshoidmise korral. Kelle muna katki läks, see oli kaotaja ja tal tuli loovutada oma muna teisele.

Setumaal, õigeusu aladel ja väga mitmel pool Euroopas, kuid ka näiteks Inglismaal, veeretati mune mäest alla või piki puust munarenni. Kelle muna teise muna vastu puutus, sai selle endale. Veeretada sai senikaua, kuni teistelt mune võideti, seejärel võis saagi kokku korjata ja järgmine pääses veeretama. Võidetud munad söödi kohe ära, kuid võitja võis need ka kokku koguda ja kaasa viia. Munaveeretamine, nagu nende koguminegi oli eeskätt meeste tava.

Lihavõttepüha on seotud looduse taassünniga. Tuppa võib tuua kevadlilli või pajuoksi ning kasvatada muru. Vahel võib kodust või aiast leida värvitud mune või maiustusi, mille on ära peitnud lihavõttejänku.

Virve Tuubel

Fotod: Eesti Rahva Muuseum



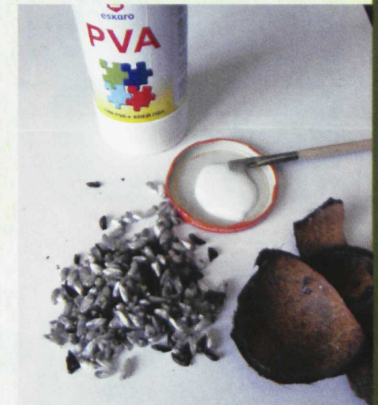
PAJUTIBUD LIHAVÕTTEPÜHADEL

Pajutibud on lihavõttepühadeks välja pugenud. Neist saab ka pühadekaunistusi meisterdada. Vaja läheb veel pintslit ja PVA liimi.

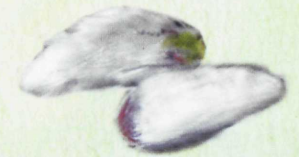
1. Kookospähkli koori saab katta pajutibudega. Pane paks kiht PVA liimi kookose koorele ja vajuta pajutibud sinna sisse. Siis jälle järgmisele kohale liimi ja jälle pajutibud sinna peale.

2. Muna saad kaunistada samamoodi. Veelgi lihtsam on muna katta pajutibudega nii, et veeretad liimist muna pajutibude sees. Sel juhul soovitatakse sul tegutseda kahes järgus. Tee esialgu muna üks pool liimiseks ja veereta pajutibudes ja lase see kuivada. Pärast kata samal moel teine pool.

3. Ka paberile saad pajutibusid liimida. Tee erinevaid kujundeid ja kata need siis pajutibudega!



KASUTA PAJUTIBUDE KLEPIMISEKS PINTSLIT JA PVA LIIMI.



Meisterdamist õpetas Mari Viik.

PAJUTIBUDEGA KAETUD KOOKOSPÄHKLI KOOR SOBIB HÄSTI LIHAVÕTTEMUNA KAUSIKS.





Kaks želeed istuvad puu otsas. Üks kukub alla. Teine küsib:
„No kas said väga haiget?“
„Ei, võttis lihtsalt natuke värisema.“

Hiir vupsab urguga, nagu lõhki ja käpad kriime täis.
„Mis juhtus?“ küsivad teised hiired ehmunult.
„Mis juhtus, mis juhtus,“ öiendab räsitud hiir. „Kes rääkis, et musta kassi ei tasu karta? Ma tahaks nüüd sellele tüübile kere peale anda!“

Inimsööjad istuvad lõkke ääres, nährivad konte ja ajavad juttu.
„Ei meeldi mulle see meie naaberhõimu pealik,“ ütleb üks.
„Kohe mitte ei meeldi!“

Teine inimsööja saab lõpuks vihaseks:
„Mis sa kogu aeg virised – kui ei meeldi, siis ära söö ja kõik!“



Loomaaeda võetakse kilpkonnatalitajaks tööle väga uimane mees. Talle antakse ämber söögiga ja palutakse kilpkonni toidma minna ning pärast ämber tagasi tuua. Möödub mitu tundi, aga mees pole ikka tagasi tulnud. Minnakse siis vaatama. Puuriuks on lahti, kilpkonnad kadunud, uimane vend istub mõtlikult puuris söögiämbriga otsas. Küsitakse, kus kilpkonnad on.
„Ei tea, venitab uimane. „Nii kui ukse lahti tegin, panid viuhh ja viuhh puurist minema ...“



„Tead, ema, ma tegin su sõela terveks!“ kiitleb Juku.
„Mismoodi?“ imestab ema. „Kas tal oli siis midagi viga?“
„Ta oli ju üleni auke täis! Aga kaks päeva Blend-a-mediga töötlemist tegi imet – ei ainsatki auku enam!“ rõõmustab Juku.



Küsimus: „Mida me saame lambalt?“
Maalaps: „Villa“
Linnalaps: „WC-paberit.“



Juku kõnnib Manniga tänaval. Tuvi lendab neist üle ja laseb Mannile tubli sortsaka õlale. Seepeale lausub Mann:
„Kuule, Juku, pühi ära!“
Juku vastu: „Mida ma enam pühin, tagumik lendas ju minema!“

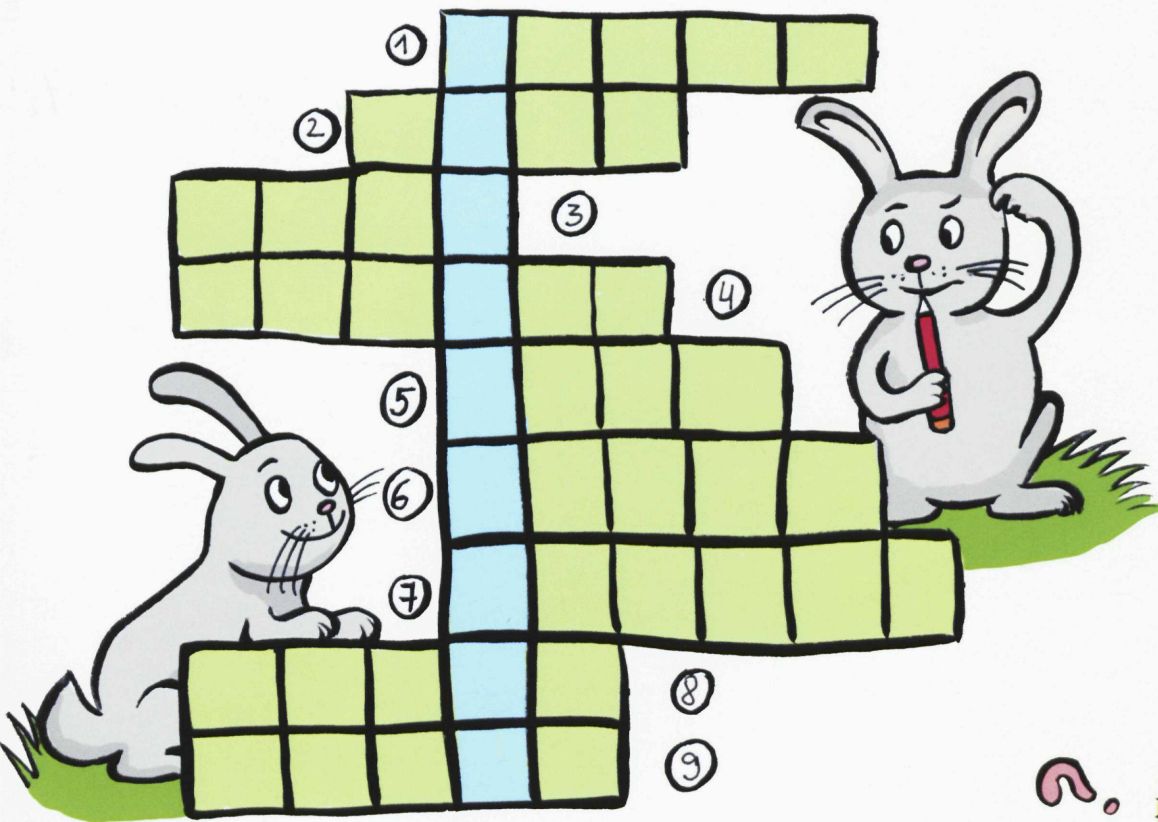
„Kas teie juures saab teatada, et mul läks koer kaduma?“
„Jah, saab küll. Millised ta tundemärgid on?“
„Šokolaadipruun, keskmist kasvu. Kui kutsuda: „Pitsu, minu juurde!“ ja ta ei tule, siis tähendab, see on tema.“



Puhh läheb Notsu juurde ja ütleb:
„Meile saadeti kümme purki mett: seitse sulle ja seitse mulle!“
„Aga seitse ja seitse ei ole ju kümme,“ imestab Notsu.
„Aga mina sõin oma seitse purki juba ära!“

Emme sööda pojakesele putru sisse. Kuidagi ei õnnestu. Kui kõik head vahendid on ära proovitud, hakkab ema ähvardama:
„Söö kohe puder ära või ma kutsun siia koleda nõiamoori!“
„Üü-ööü ...“ nutab lapsuke edasi, „ta võib ju tulla, aga sinu vastikut putru ta ikka ei taha!“



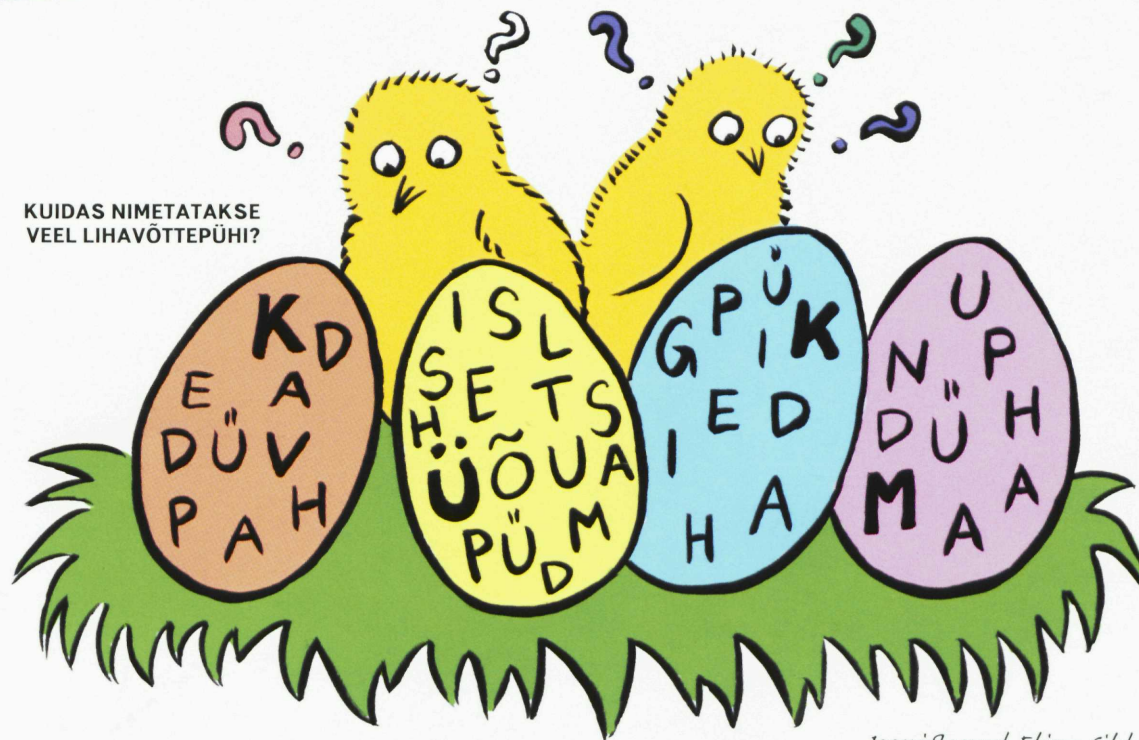


MILLISEID MÄNGE SAAB
MUNADEGA MÄNGIDA?

1. KOHUPIIMAST VALMISTATUD PÜHADETOIT
2. TIBUDE EMME
3. TOIDUAINE, MIS SÜMBOLISEERIB UUESTISÜNDI
4. KELLE ÜLESTÕUSMIST TÄHISTAB KRISTLIK KIRIK?
5. KUKE JÄRELTULIJA
6. PAJU ÕIED
7. JÜRIKUU EHK ...
8. MILLINE LOOM ON VILJAKUSE SÜMBOL?
9. URVAPUDER EHK ...PUDER

SINISTEST RUUTUDEST SAAD TEADA, KUIDAS
NIMETATAKSE AEGA, MIS ON ENNE LIHAVÕTTEPÜHI.

KUIDAS NIMETATAKSE
VEEL LIHAVÕTTEPÜHI?



Joonistanud Elina Sildre

Tähekesse toimetuse ootab vastuseid 20. aprilliks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja laumäng „Kogu pere viktoriin“.

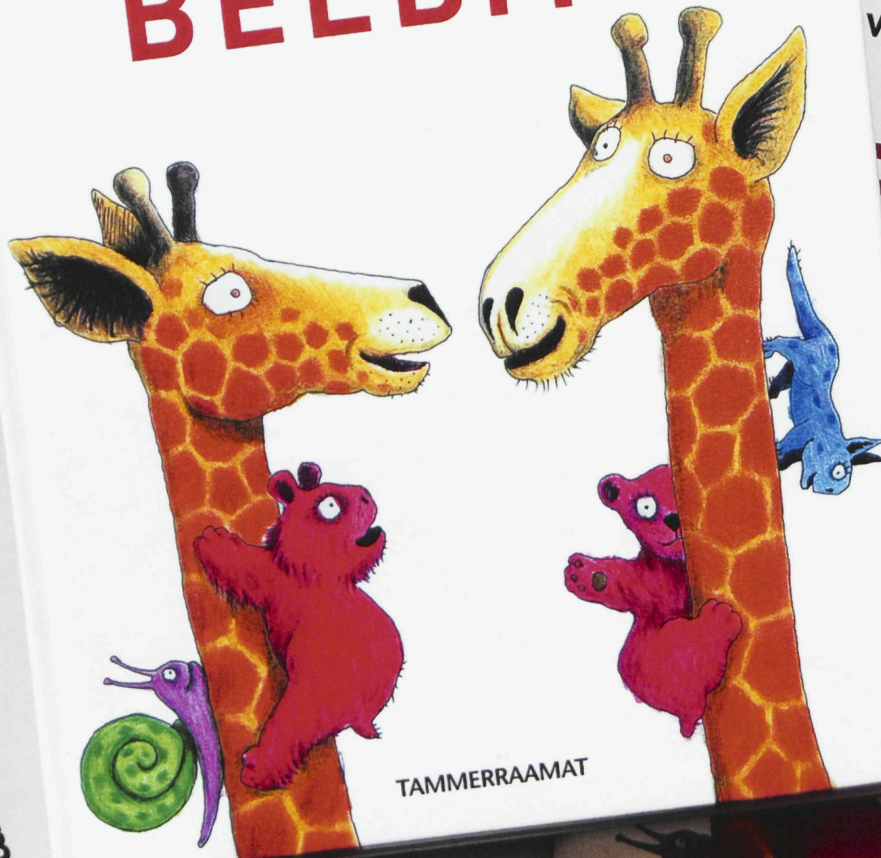
MÄRTSIKUU „ARVA ÄRA!“ VÕITJA ON 4-AASTANE ELERI PAHVA VALGAST. PALJU ÕNNE!

Loomabeebits ja värvimi

PE^B₂₋₅₄ 2009, 4

Navitrolla / Leelo Tungal

LOOMA-BEEBITS



Salmid kirjutab
Leelo Tungal

Tähed ja pildid
joonistas
Navitrolla

Loe ja värvi rõõmuga!

TAMMERRAAMAT



HIND 24 KROONI

IGA AABITS ALGAB A-GA,
SELLEST VÕIB JU ARU SAADA!
AGA MEIE BEEBITS SEEGA
ALGAB SUURE PEHME B-GA -
ÕPETAJA ÜTLEB: "BÖH!"
KES EI MÕISTA, MÕTLEB: "MÖH?"

Navitrolla / Leelo Tungal

LOOMA-BEEBITS

VÄRVI ISE

